

13. dec. 1842

FAKTA

Dato:
13. dec. 1842

Sidetæl:
Dagbog A, side 101-103

Dagbogens placering:
Det kgl. Bibliotek NKS 4201, I, 4°

Trykt udgave:
Mogens Lebech (red.): Et Aar af mit
Liv, København 1967, s. 127-128;
Jesper Svenningsen (red.): Seks år af
et liv. Johan Thomas Lundbye –
Dagbøger om tro, skæbne, kunst og
kærlighed, København 2018, s. 136-
137

TRANSSKRIFTION

13 Dec

Just nu erfarede jeg, at det den 4 Dec: er Louise Neergaards Fødselsdag. Strax saae jeg efter om jeg Intet havde skrevet den Dag; jeg blev glad, da jeg saae den betegnet ved nogle Ord, jeg havde fundet det Umagen værdt at skrive af. – Hendes Fader¹ kommer herind og det vilde være en let Sag nu at komme med ham tilbage til det kjære Vedby i Julen – nei! og dog, blot han ikke, om jeg træffer ham, beder mig derud. Jeg gyser for den Tanke: at jeg skulde, ved at begaae et Skridt, der skjøndt ikke overilet, dog vilde bringe mit Sind i Uro og volde mig Sorg, bidrage til at forøge Moders² Kummer. Hun lider nok for Joachims³ Skyld. Der er en Stemme, jeg ikke kan døve, som siger: hvad vilde hun og hendes Familie sige om mig, dersom de vidste, at jeg havde sluttet mig til Grundtvig, hvis Tilhængere ere saa afskyede kan jeg gjerne sige i enkelte Egne? – Jeg er uenig med mig selv om hvilken Vægt jeg tør tillægge dette; dog vilde jeg tabe Agtelsen for mig selv om jeg opoffrede mine kjæreste Anskuelse for en •102• Piges Kjærlighed; ogsaa hun maatte foragte mig for slig Opførsel – hun er ikke en Pige for mig. Dette har jeg tit tænkt; men altid stiger det Ønske: at tale med hende derom. Det vilde være Synd om jeg henvendte mine Tanker til nogen Anden, hvad min Usselhed lader mig befrygte skal blive Tilfældet, uden at have retfærdiggjort mig for hende. Snart kan det blive et Aar siden jeg begyndte denne Bog, det Aar har ikke bragt mig videre. Jeg kan ikke glemme hende, ellers vilde jeg det. – – – Jeg bliver ældre, kan ikke længer være Barn; jeg maa ikke bryde mig om at gjøre mig Fjender og gyser dog derfor. Jeg kunde være kjærlig mod de Fleeste, men det fordrer Gjenkjærlighed, og Spot trækker dog i det mindste haard Hud om Hjertet, om den ikke gjør noget Værre; Spot, siger Grundtvig, var den Mistelteen, der dræbte Baldur. Den kunde ogsaa [have] dræbt det Gode i mig, da den avlede de stærke Tvivl, saa jeg næsten opgav, hvad jeg tidligere havde elsket. Men see! jeg kommer igjen, hvad Verden bød mig som Vederlag for Christendom, Kunst, Sagaer, Sagn og Sange kunde endnu ikke lokke mig, og det synes mig, [at] jeg bliver stærkere i min Kjærlighed til disse Ting. Man siger, Christendommens Form maa forandres efter Tiden, og at vi nu skal have den ved Philosophien, naar vi før havde den ved en naturlig Følelse – jeg kan ikke tro det; den skal jo være fattelig for det lille Barn selv og uden vi blive som dette kunne vi ikke komme i Guds Rige. Det troer jeg, jeg kan slet •103• ikke gaae ind paa de nyere Ideer, ikke i dem finde Trøst og Hvile, som jeg har forstaaet dem, eller misforstaaet dem, fordi de ikke [vilde] lade dem føre ind i mit Hoved.

¹ Assessor Peter Sigvard Neergaard (1784-1858).

² Cathrine (Trine) Lundbye, f. Bonnevie (1792-1863).

³ Lundbyes yngste lillebror, Joachim E. Lundbye (1826-1897).

101
 mig selv. Skal Nogen see disse Optegnelser? Det skriver jeg som
 jeg ikke skriver for mig selv — ja! kom han, den kjære Lørens! fra
 Lundsby, hvor han var, jeg troer jeg viste ham denne Dag.
 Og saar en anden Person maade jeg lyst at vise den! men
 Pennen lyst er Fjofteen gelighed, lad mig dog laene at gjemme
 nogle Tanker for mig selv, dog, at jeg ikke udskedes, naar
 jeg troer, at den, der kun hedvante mig efter denne Dag, satte
 mig for laet, thi det Bodeste, min Aljorne paa to og fæstede
 har jeg ikke kunnet skrive eller dog kun imat antyde, dels
 fordi det er min eengang Skriftens Natur, og dels fordi jeg
 har ikke Pennen i min Magt. —

13 Dec

Just om aftenen jeg, at det den 4 Dec er Lovise Neergaards Fødsels
 Dag. Strax saae jeg efter om jeg Sittet havde skrevet den Dag;
 jeg blev glad, da jeg saae den betegnet med nogle Ord, jeg maade
 fundet det Men ager vardt at skrives af. — Hendes Fader
 kommer herind og det vilde være en let Sag mig at komme
 med ham til bage til det kjære Vedby i Juleen — nei! og dog,
 blot han ikke, naar jeg traeffe ham, beder mig derud? Jeg gjen
 for den Tanke: at jeg skulde, ved at begaae et Skridt, der skjændt ikke
 overvilet, dog vilde bringe mit Sind i Ane og valde mig Sorg,
 bidrage til at forøge Moders Nønnen. Alen lidt mere for fo-
 aetvins Skyld. Der er en Stemme, jeg ikke kan døve, som siger:
 hvad vilde hun og hendes Familie sige om mig, dersom de vid-
 ste, at jeg havde sluttet mig til Grundtoen, hvis Tilhængere ere saa
 afskyede kan jeg gjorne sige i enkelte Egne? — Jeg er nemlig med mig
 selv om hvilken Vagt jeg tør tillægge dette; dog vilde jeg take Aftal-
 sen for mig selv om jeg opoffrede mine kjæreste Anskuelser for en

102 Piges Kjærlighed; ogsaa Minn maatte foragte mig for slyg Opførsel
— Min er ikke en Pige for mig. Dette har jeg tit tænkt; men
altid stiger det Puske: at tale med hende derom. Det vilde være
Lign om jeg henvendte mine Tanker til nogen Anden, hvad
min Udsæthed lader mig befrøjte skal blive Tilfældet, inden
at haas retfærdiggjort mig for hende. Ingent kan det blive
et Aar siden jeg begjærte samme Bog, det Aar har ikke brygt
mig videre. Jeg kan ikke glemme hende, eller vidde jeg det.
— Jeg bliver aldrig, kan ikke længer være Barn; jeg maa
ikke bryde mig om at gjøre mig Fjender, og gjøre dog surt.
Jeg kunde være kjærlig mod de Fleeste, men det fordrer sin
Kjærlighed, og Spet trækker dog i det mindste haard Klid
om Klidtet, om den ikke gjør meget Nærre; Spet, siger Grændst
mig, var den Mistelteen, der dræbte Baldur. Den kunde og
saa saætt det Gode i mig, der den aulede de sterke Tind,
saa jeg næsten opgæe, hvad jeg tidligere haade elsket. Men
see, jeg kommer i gjen, hvad Verden had mig som Nederlag
for Christendom, Kunst, Sags, Sagn og Sange kunde endvæn
ikke lakke mig, og det synes mig, at jeg bliver stærkere i min
Kjærlighed til disse Ting. Man siger, at Christendommens
Form maa forandres efter Tiden, og at vi nu skal haue
den med Philosophien, naar vi for haade den ved en natu-
rlig Fællese — jeg kan ikke tro det, den skal jo være fattelig
for det lille Barn selv og inden vi blive som dette kæn-
ne vi ikke kom mere i Guds Næge. Det tror jeg, jeg kan slet

ikke gaa ind paa de yngre Aalder, ikke i den første Træst 103.
og hvide, som ^{vi} har forstaaet dem, eller om's forstaaet dem, for
si de ikke lade dem føre ind i mit Plaaet.

15 December

Lad det sige sig mig, at jeg har glemt at hende, men Sand
hed! kan jeg fortælle det: mit Hjerte glædes hver Gang jeg tænker
paa hende, den eneste, mine Tanker bestandig paa mig drager.
Og med en Mrs, som jeg elsker, forestiller jeg mig sort næ-
ste Møde; hver Gang jeg har været samlet med Dig drager jeg
hvert med mig et stærkere Ønske end jeg var kommet med.
Lad mig: jeg bliver ældre, vinder dog lidt mere Forstand paa
Verden, og jeg glædes mig derover for Din Skyld. Dit Brev
med det æstetiske Brev, hvorfor saa jeg det ikke endnu ligeså
vel i Din Barndom!) skulde hvide med mit trofaste Brevst
— Dine milde Øjne skulde see i mine — Jordens her-
ste Glæde skulde blive mig til Deel, og jeg skulde forstaae:
Det var ikke Sorg og Tungsind, der gjorde mig bedrøvet.
Det var kun den dybe Længsel efter en saadan Kvinde's Kjæ-
rlighed. Deltige Billeder og dybe Længsler har Du vakt uden
maaskee at ane det, men længe skulde det ikke være inden
Du fik at vide, at Dit Billede lever i en mig Mand's løn-
ligste Tanke. Jeg har hørt, at Kvinden vidste altid naar
hun var elsket, om hun end kunde tro sig elsket, naar
det ikke var Tilfældet, er dette saaledes i Sandhed, da var
Det bedre for mig for evig at forde min Fælelse, thi
Den fik af hende ingen Næring. — Min Moder